

Etiopien

Situationen för eritreanska asylsökande och flyktingar

Inledning¹

Tidigare versioner

Version	Titel	Datum	Lifos rapportnummer
1.0	Etiopien. Situationen för eritreanska asylsökande och flyktingar	2020-11-10	44971

Rapporten syftar till att ge en kort uppdatering av situationen för eritreanska asylsökande och flyktingar i Etiopien – detta i ljuset av den migrationspolitiska utvecklingen i landet samt det pågående Tigraykriget.² Särskilt fokus läggs vid eritreaner och den etiopiska asylprocessen samt deras situation i Tigrayregionen. Rapporten bygger dels på uppgifter från svensk beskickning, dels på öppna elektroniska källor. Migrationsanalys har valt att anonymisera vissa källor med hänsyn till vederbörligt källskydd. Rapporten är i huvudsak avsedd som stöd för handläggningen av familjeåterföreningsärenden.

Tigraykriget har följts av kraftiga informationsbegränsningar som försvårar bevakningen och möjligheterna att få en detaljerad bild av utvecklingen i regionen. Informationsflödet har delvis hindrats av mörkläggning av kommunikationer (blockerade telefon- och internetförbindelser, hämmad elektricitet och aktioner mot oberoende journalister), inte minst i början

¹ Denna rapport är framtagen av Migrationsverket i enlighet med [EU:s allmänna riktlinjer för framtagande av landinformation](#) (2008). Rapporten innehåller landinformation avsedd för handläggning av migrationsärenden. Rapporten bygger på noggrant utvalda informationskällor. Alla källor refereras med undantag för beskrivning av allmänt kända förhållanden. Informationen i rapporten återspeglar inte Migrationsverkets ståndpunkt i en viss fråga och Migrationsverket har inte för avsikt att genom rapporten göra politiska eller rättsliga ställningstaganden. 2021-10-04, version 2.0. Utgiven av Nationella operativa avdelningen, Migrationsanalys – Migrationsverkets funktion för land- och omvärldsanalys. © Migrationsverket (Swedish Migration Agency), 2021. Publikationen kan laddas ner från <http://lifos.migrationsverket.se>

² Sedan början av november 2020 har väpnade stridigheter pågått i Tigrayregionen mellan Etiopiens regeringsstyrkor och tigreanska styrkor under partiet Tigrayan People's Liberation Fronts ledning (TPLF). Våldsamheterna har sedermera spridit sig till grannregionerna Afar och Amhara. Båda sidor har allierade. Se Migrationsverket, Migrationsanalys. Migrationsverkets funktion för land- och omvärldsanalys, *Landinformation: Etiopien - Krisen mellan den federala regeringen och regionen Tigray*, 2020-11-16, [url](#) (hämtad 2021-09-14)

av konflikten, men även efter etiopiska arméns tillbakadragande i slutet av juni.³ Informationsflödet har även hindrats av begränsad framkomlighet i och till regionen genom bland annat vägspärrar och bristande säkerhet. Efter juni månad 2021 rapporteras framkomligheten inom Tigray ha förbättrats.⁴

Karta A: Etiopiens administrativa regioner⁵

Situationen för eritreanska asylsökande och flyktingar i Etiopien

Eritreaner utgör den tredje största flyktinggruppen i Etiopien.⁶ I slutet av juli 2021 fanns där cirka 150 000 eritreanska flyktingar.⁷

³ DW, *Ethiopia: Fear Tigray conflict could trigger all-out war*, odaterad, [url](#) (hämtad 2021-09-15); Annys, S., Vanden Bempt, T., Negash, E., m. fl., 2021, *Tigray: atlas of the humanitarian situation. Journal of Maps, preprint*, s. 51, [url](#) (hämtad 2021-09-15)

⁴ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), Ethiopian Peace Observatory, *EPO Monthly: June – July 2021*, [url](#) (hämtad 2021-09-15); Annys, S., Vanden Bempt, T., Negash m. fl., 2021. *Tigray: atlas of the humanitarian situation. Journal of Maps, preprint*, s. 30

⁵ FN, United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), *Administrative Regions of Ethiopia*, 2005-10-31, [url](#) (hämtad 2021-09-14)

⁶ Sveriges ambassad i X, 2020-06-09

⁷ FN, United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR), *Ethiopia Operation: Tigray Situation Update*, 2021-07-30, [url](#) (hämtad 2021-08-27)

Eritreaner och den etiopiska asylprocessen

I slutet av januari 2020 antog Etiopien en ny policy, varpå situationen för eritreaner i landet ändrades markant. En ny asylprocess introducerades, vilket innebär att den sedan länge etablerade praxisen att bevilja flyktingstatus *prima facie*⁸ ersattes med individuell flyktingstatusbedömning. Enligt policyn utesluts dessutom grupper med en viss profil automatiskt från asylprocessen.⁹ Tidigare har statliga *Administration for Refugee and Returnee Affairs* (ARRA) uppgivit generellt att personer som flyr från nationaltjänsten eller från andra livshotande omständigheter i Eritrea kan ansöka om asyl. Bland annat ensamkommande barn och personer som kommer för att återförenas med familj i Etiopien, eller någon annanstans, tycks dock enligt policyn inte kunna få del av asylprocessen (se även [version 1.0 av denna rapport](#)).¹⁰

En annan del av den nya policyn är utvidgning av *Out of Camp Policy* (OCP). I juni 2020 rapporterades att många oklarheter kring policyn kvarstod och enligt uppgift från en internationell organisation skilde sig dess implementering åt mellan regionerna Tigray och Afar.¹¹

Det har sedan lång tid varit möjligt för eritreanska flyktingar att ansöka om bosättning utanför flyktinglägren, genom så kallad OCP-status. Det huvudsakliga kriteriet har varit att ha en sponsor med möjligheter att försörja vederbörande i Etiopien. ARRA genomförde dock under det andra kvartalet 2020 en "OCP-kampanj" i Tigray, där eritreaner beviljades OCP-status trots att sedvanliga krav inte uppfyllts.¹² Man bortsåg framför allt från kravet på sponsor enligt rapporter i maj 2020. Den nya hållningen resulterade i att det, innan Tigraykonflikten, var väsentligt lättare att få tillstånd att lämna flyktinglägren (*Pass permit*) för att ordna med OCP-status i till exempel Addis Abeba.¹³

Oaktat hur policyn gestaltat sig i praktiken under de första tio månaderna av 2020 har det rapporterats att eritreaners möjligheter att söka asyl i princip upphört i samband med Tigraykonflikten.

I början av coronapandemin stängde Etiopien sina gränser och under ett par månader suspenderade ARRA registreringen av nya asylsökande. Myndigheten återupptog registreringen i juni 2020. När kriget bröt ut i Tigray i början av november 2020 upphörde dock möjligheten att ansöka om asyl på nytt, med undantag för enstaka ärenden som FN driver.¹⁴

I flyktinglägren Mai Aini och Adi Harush i Tigray befann sig i slutet av juni 2021 omkring 900 asylsökande som inte kunnat ansöka om asyl och därför förblir oregistrerade utan någon dokumentation om status i Etiopien. Samtliga har dock haft tillgång till den humanitära hjälp som funnits i lägren. Ytterligare omkring 2 000 oregistrerade asylsökande befann sig i Mekele, Adi Grat och Addis Abeba. I Addis Abeba uppgavs det sannolikt finnas fler med politisk profil som inte vågar ge sig till känna till följd av det nya politiska klimatet mellan Eritrea och

⁸ *Prima facie*-bedömning innebär att en stat, eller UNHCR, erkänner flyktingstatus baserat på för handen uppenbara omständigheter i ursprungslandet, eller i fall med statslösa asylsökande: staten där de hade sin tidigare stadigvarande bosättning. Ansatsen används vanligtvis i storskaliga flyktingsituationer där t.ex. individuell statusbedömning är opraktiskt eller omöjligt. Se FN, UNHCR, *Guidelines on International Protection No. 11: Prima Facie Recognition of Refugee Status*, 2015-06-15, [url](#) (hämtad 2021-09-21)

⁹ Ibid.

¹⁰ Ibid.

¹¹ Sveriges ambassad i X, 2020-06-09

¹² Ibid.

¹³ Sveriges ambassad i X, 2020-05-19

¹⁴ Sveriges ambassad i X, 2021-06-21

Etiopien, vilket inte varit fallet tidigare.¹⁵ Staternas regeringar har efter fredsuppgörelsen 2018 närmast sig och är allierade i Tigraykriget.¹⁶

Asylsökande (och flyktingar) utsätts för godtyckliga gripanden och frihetsberövanden. En internationell organisation är av uppfattningen att de flesta av de oregistrerade asylsökandena kom till Etiopien innan kriget bröt ut i Tigray och nekades möjlighet att ansöka om asyl i enlighet med den asylpolicy för eritreaner som Etiopien introducerade i början av 2020.¹⁷

En svensk beskickning har sammanfattningsvis uppgivit att asylsökande från Eritrea fortsatt inte har tillgång till en asylprocess i Etiopien och att skyddsutrymmet är begränsat.¹⁸

Situationen i norra Etiopien

Av Etiopiens eritreanska flyktingar var cirka 96 000 registrerade i Tigray och 54 000 i grannregionen Afar innan Tigraykrigets utbrott i november 2020.¹⁹ Flyktingarna i Tigray bodde i huvudsak i regionens fyra flyktingläger Mai Aini, Adi Harush, Shimelda och Hitsats.²⁰ 7 800 personer av populationen i Afar bodde utanför flyktingläger i enlighet med rådande Out of Camp-policy (OCP) (se även [föregående avsnitt](#)).²¹

Utöver flyktinggrupperna i Tigray och Afar rapporterades det enligt en internationell organisation i juni 2020 finnas omkring 28 000 eritreanska OCP-flyktingar i Addis Abeba. Det rådde dock stor osäkerhet kring antalet.²²

Tigrays två nordliga flyktingläger, Shimelda och Hitsats, förstördes tidigt under kriget. Som följd av detta råder nu oklarhet om vad som hänt med tusentals flyktingar i de två populationerna.²³ Flyktingar från lägren har begett sig till platser runt om i Etiopien och fortsätter att göra så. I slutet av juni 2021 hade FN lyckats lokalisera och identifiera omkring 50 procent av dem. Arbetet med att identifiera flyktingar och asylsökande uppges ha varit mycket svårt och endast möjligt i de två södra flyktinglägren Mai Aini och Adi Harush samt i Mekele, Adi Grat, Afar och Addis Abeba.²⁴

Cirka 8 000 flyktingar har antingen på egen hand eller med hjälp anlänt till lägren Mai Aini och Adi Harush. Därtill har omkring 2 000 flyktingar och oregistrerade asylsökande som bor tillsammans med internflyktingar i Mekele och Adi Grat identifierats. Många har förlorat identitetskort och andra handlingar, vilket rapporteras medföra ytterligare utsatthet. I juni 2021 sades de i

¹⁵ Ibid.

¹⁶ Sudan Tribune, *Tension remains high on border areas as Eritrea masses troops*, 2021-07-26, [url](#) (hämtad 2021-09-14)

¹⁷ Sveriges ambassad i X, 2021-06-21

¹⁸ Ibid.

¹⁹ FN, UNHCR, *Ethiopia Operation: Tigray Situation Update*, 2021-07-30

²⁰ FN, United Nations Human Rights Council, *Situation of human rights in Eritrea. Report of the Special Rapporteur on the situation of human rights in Eritrea, Mohamed Abdelsalam Babiker*, par. 65, 2021-05-12, [url](#) (hämtad 2021-07-12)

²¹ FN, UNHCR, *Ethiopia Operation: Tigray Situation Update*, 2021-07-30

²² Sveriges ambassad i X, 2020-06-09

²³ AP, *Eritrean refugees under attack in Ethiopia's Tigray war*, 2021-07-23, [url](#) (hämtad 2021-07-12)

²⁴ Sveriges ambassad i X, 2021-06-21

Adi Grat vara särskilt drabbade av brist på mat och hälsovård samt av väpnade grupper i området. Antalet är sannolikt högre då en del är rädda för att ge sig till känna till följd av de väpnade gruppernas närvaro.²⁵

I början av juni 2021 hade cirka 3 000 personer från lägren Shimelda och Hitsats som på egen hand rest till Addis Abeba identifierats – däribland 80 ensamkommande barn.²⁶ Vid månadens slut hade det bekräftade antalet växt till cirka 6 700 personer.²⁷

Somliga flyktingar tog sig från de förstörda lägren över landgränsen till Sudan.²⁸ I augusti 2021 rapporterades att allt fler valt det alternativet som tillflyktsort enligt FN:s observationer.²⁹

I slutet av augusti 2021 fanns 23 000 eritreanska flyktingar i lägren Mai Aini and Adi Harush.³⁰ Vid samma tid saknades fortfarande över 7 600 av de 20 000 flyktingar som befunnit sig i Hitsats och Shimelba i oktober 2020.³¹

Människorättssituationen för eritreaner i Tigray

UNHCR uppgav i december 2020 att man fått ett mycket stort antal trovärdiga rapporter om att flyktingar under konflikten dödsats, förts bort och tvingats återvända till sitt hemland.³² Andra hade utsatts för sexuellt våld.³³

Den 13 juli 2021 uttalade FN:s flyktingkommissarie och chef för UNHCR, Filippo Grandi, att han var extremt oroad över situationen för den eritreanska flyktingpopulationen i Tigray som i högsta grad berörts av våldet och osäkerheten i regionen. Flyktingarna uppgavs vara trängda mellan de stridande aktörerna och tio tusentals hade tvingats fly för sina liv. FN hade tagit emot trovärdiga och bekräftade rapporter om hämndattacker, bortföranden, arresteringar och våld mot flyktinggruppen för tillskriven samhörighet med någon av sidorna. Grandi uppmärksammade vidare den kriminalitet som olika väpnade aktörer begått mot flyktingar i lägren Mai Aini och Adi Harush. Därutöver hade hundratals eritreanska flyktingar arresterats i Shire under föregående två veckor.³⁴

Nyhetsbyrån AP rapporterade senare i juli 2021 att man tagit del av en intern bedömning från FN som bekräftade dödsfall, bortföranden och plundring i lägren Shimelba och Hitsats. Gärningsmännen beskrevs som *okända väpnade grupper*. Eritreanska flyktingar rapporterades ha berättat om liknande omständigheter; bland annat 16 dödade i Shimelba under stridigheter mellan tigranska och eritreanska styrkor i januari 2021.³⁵

²⁵ Ibid.

²⁶ Ibid.

²⁷ FN, UNHCR, *Ethiopia Operation: Tigray Situation Update*, 2021-07-30

²⁸ FN, UN dispatch, *Eritrean Refugees in Tigray Are Trapped*, 2021-08-30, [url](#) (hämtad 2021-08-30)

²⁹ BBC Monitoring, *Addis Standard: UN regains access to Eritrean refugees in Ethiopia's Tigray*, 2021-08-11 (betaltjänst)

³⁰ FN, OCHA, *Ethiopia - Tigray Region Humanitarian Update Situation Report*, 2021-08-26, [url](#) (hämtad 2021-08-31)

³¹ Human Rights Watch (HRW), *Ethiopia: Eritrean Refugees Targeted in Tigray*, 2021-09-16, [url](#) (hämtad 2021-09-16)

³² BBC, *BBC Africa Report: Tigray crisis: Eritrea's role in Ethiopian conflict*, 2020-12-28, [url](#) (hämtad 2021-07-12)

³³ FN, UN dispatch, *Eritrean Refugees in Tigray Are Trapped*, 2021-08-30

³⁴ FN, UN News, *Statement by UN High Commissioner for Refugees Filippo Grandi on the situation of Eritrean refugees in Ethiopia's Tigray Region*, 2021-07-13, [url](#) (hämtad 2021-08-31)

³⁵ AP, *Eritrean refugees under attack in Ethiopia's Tigray war*, 2021-07-23

I mitten av september 2021 gjorde människorättsorganisationen Human Rights Watch gällande att såväl eritreanska styrkor som Tigray-milis utsatt eritreanska flyktingar i Tigray för krigsbrott i form av utomrättsliga avrättningar, våldtäkter och andra svåra övergrepp.³⁶

Samtliga av de cirka 3000 eritreaner från lägren Shimelda och Hitsats, som rest till Addis Abeba på egen hand och lokaliserats där i början av juni 2021, rapporterades ha bevitnat eller utsatts för någon typ av människorättsövergrepp av väpnade styrkor i Tigray.³⁷

Det har även rapporterats om stridigheter i närheten av de platser där eritreanska flyktingar uppehåller sig i Afar.³⁸

Bortföranden och tvångsdeportering av eritreaner i Tigray

Frågan om de tusentals icke-lokaliserade flyktingarna är delvis kopplad till uppgifter om bortföranden och tvångsåtervändanden till Eritrea.

UNHCR uppgav redan i december 2020 att de fått trovärdiga rapporter om att eritreanska flyktingar tvingats återvända till sitt hemland. Man sade dock inte vem som låg bakom bortförandena. BBC informerades av en flykting att eritreanska soldater placerat dem på lastbilar i staden Adigrat för att sedan föra dem vidare över gränsen till eritreanska Adi Quala.³⁹

Ytterligare uppgifter från eritreanska flyktingar gör gällande att eritreanska styrkor, i samband med att de tog kontrollen över Hitsats i januari 2021, befallt invånarna att lämna lägret. En flykting uppgav till AP att de eritreanska trupperna beordrat dem tillbaka till Eritrea via Sherraro, där man tvingat flyktingar upp på stora lastbilar. Andra vittnen sade att de eritreanska trupperna tvingade tusentals flyktingar att gå till den eritreanska gränsen. Samtidigt uppgavs att vissa kunde ha återvänt frivilligt för att undkomma våldet i Tigray – detta trots att de skulle kunna utsättas för förföljelse av eritreanska myndigheter. Flyktingar uppgav också att trupper även dessförinnan hade fört bort invånare från såväl Hitsats som Shimelba.⁴⁰

Eritreanska lägerboende har uppgivit att även Tigraystyrkor gjort sig skyldiga till bortförande av flyktingar.⁴¹

I sin rapport från den 12 maj 2021 uttryckte FN:s särskilda rapportör om situationen för mänskliga rättigheter i Eritrea, Mohamed Abdelsalam Babiker, oro över rapportering och förstahandsuppgifter om svåra människorättsbrott i Tigray med eritreanska trupper som utpekade gärningsmän. Brotten innefattade bland annat riktade bortföranden och påtvingade återvändanden av flyktingar och asylsökande till Eritrea, där dessa ska ha fängslats på okänd ort. Babiker krävde att uppgifterna skyndsamt skulle utredas av oberoende FN-mekanismer.⁴² I juni samma år rapporterade Babiker om de eritreanska truppernas övergrepp inför FN:s råd för mänskliga rättigheter (Human Rights Council).⁴³ De saknade flyktingarnas vistelseort lyftes fram som en särskilt angelägen fråga. Vid samma tillfälle talade flera stater, däribland USA, om trovärdiga rapporter om att Eritrea tvingat eritreanska flyktingar att återvända till sitt hemland.⁴⁴

³⁶ HRW, *Ethiopia: Eritrean Refugees Targeted in Tigray*, 2021-09-16, [url](#) (hämtad 2021-09-16)

³⁷ Sveriges ambassad i X, 2021-06-21

³⁸ FN, UNHCR, *Eritrean refugees in Tigray caught up in conflict*, 2021-07-27, [url](#) (hämtad 2021-08-23)

³⁹ BBC, *BBC Africa Report: Tigray crisis: Eritrea's role in Ethiopian conflict*, 2020-12-28

⁴⁰ AP, *Eritrean refugees under attack in Ethiopia's Tigray war*, 2021-07-23

⁴¹ Ibid.

⁴² FN, UN Human Rights Council, *Situation of human rights in Eritrea. Report of the Special Rapporteur on the situation of human rights in Eritrea, Mohamed Abdelsalam Babiker*, par. 65, 68, 2021-05-12

⁴³ Reuters, *UN expert says Eritrea has 'effective control' in parts of Tigray*, 2021-06-22, [url](#) (hämtad 2021-08-23)

⁴⁴ Reuters, *UN expert says Eritrea has 'effective control' in parts of Tigray*, 2021-06-22

HRW:s rapportering från mitten av september 2021 speglar i stort [nyhetsbyrå AP:s uppgifter från juli månad](#) att eritreanska styrkor i januari 2021 beordrat flyktingarna i Hitsats att bege sig till Sheraro och gränsstaden Badme. De flesta uppges ha följt direktiven och väl där ska många ha känt sig tvingade att återvända till Eritrea. Vittnesuppgifter gör gällande att hundratals flyktingar klivit på bussar som tagit dem till Eritrea i januari 2021. Andra ska ha flytt tillbaka in i Etiopien – till urbana områden eller till lägren Mai Aini och Aid Harush.⁴⁵

Omlokalisering

Efter att FN slagit larm om att tusentals eritreanska flyktingar saknades efter förstörelsen av Hitsats och Shimbelba, annonserade den etiopiska regeringen att man avsåg stänga flyktinglägren och placera kvarvarande flyktingar till ett nytt läger eller integrera dem i tigreanska samhällen.⁴⁶ I slutet av juni 2021 tillgängliggjordes så mark till ARRA och UNHCR i Dabat, Amhararegionen, för konstruktion av ett nytt permanent läger för eritreanska flyktingar. Läget är tänkt att rymma en population om 25 000.⁴⁷

Efter att stora delar av de etiopiska styrkorna dragit sig ur Tigray i slutet av juni 2021 återkom ett relativt lugn i de två kvarvarande lägren, även om behovet av vatten och sjukvård var omfattande. Den 29 juli 2021 uppmanade UNHCR stridande parter att respektera eldupphör i omgivningen för att möjliggöra säker omplacering till Dabat.⁴⁸

UNHCR:s tillträde till lägren har tidvis varit omöjligt. Den 30 juli 2021 nådde man dock Mai Aini och Adi Harush för första gången sedan den 13 juli. Inom en vecka var 23 000 flyktingar försedda med mat. UNHCR uppgav samma månad att tillträdet fortfarande var begränsat på grund av en komplex och föränderlig säkerhetssituation i regionen. Basal service såsom sjukvård och tillgång till rent vatten fanns fortfarande inte till hands.⁴⁹ I början av augusti 2021 framkom att UNHCR påbörjat omplaceringen till Dabat, om än i liten skala.⁵⁰

Migrationsanalys noterar att Ethiopian Peace Observatory i sin veckorapport för perioden den 28 augusti till 3 september 2021 rapporterat om stridigheter mellan Tigraystyrkor och den etiopiska armén i Amharazonen North Gondar, i vilken Dabat är beläget.⁵¹ En annan källa uppger att sammandrabbningarna i Dabat varit hårda.⁵²

Den humanitära situationen

FN/OCHA uppgav den 2 september 2021 att den humanitära situationen i Tigray generellt försämrats dramatiskt på grund av begränsad tillgång till humanitära förnödenheter. Möjligheterna att leverera humanitärt bistånd in i Tigray är extremt tillstrypta. Den enda öppningen

⁴⁵ HRW, *Ethiopia: Eritrean Refugees Targeted in Tigray*, 2021-09-16

⁴⁶ FN, UN Human Rights Council, *Situation of human rights in Eritrea. Report of the Special Rapporteur on the situation of human rights in Eritrea, Mohamed Abdelsalam Babiker*, par. 74

⁴⁷ AllAfrica, *Ethiopia: UNHCR Begins Relocation of 20,000 Eritrean Refugees in Ethiopia* 2021-08-15, [url](#) (hämtad 2021-07-13)

⁴⁸ Ibid.

⁴⁹ Ibid.

⁵⁰ Ibid.

⁵¹ ACLED, Ethiopian Peace Observatory, *EPO Weekly: 28 August – 3 September 2021*, 2021-09-07, [url](#) (hämtad 2021-09-08)

⁵² Insecurity Insight, *Ethiopia: Situation Report*, 2021-09-14, [url](#) (hämtad 2021-09-15); EritreaHub, *Reports of major Eritrean advance into Amhara region to head off Tigray Defence Forces*, 2021-09-07, [url](#) (hämtad 2021-09-08)

är vägen in via Afarregionen som begränsas av bland annat byråkratiska och logistiska hinder.⁵³

FN:s nyhetsforum UN Dispatch underströk den 30 augusti 2021 den ytterst svåra situationen för nästan alla människor i Tigray. 90 procent av befolkningen var i behov av matbistånd samtidigt som tillträdet för humanitära aktörer var minimalt. Hungersnöd rapporteras användas som vapen i kriget och svältliknande förhållanden uppskattas av FN ansätta cirka 400 000 människor, däribland en stor andel barn. Kontexten kompliceras vidare av fortsatta våldsamheter.⁵⁴ FN rapporterar om nära två miljoner internflyktingar i Tigray sedan konfliktens början i november 2020. Det motsvarar ungefär en tredjedel av regionens invånare.⁵⁵ Därtill har 63 000 tagit sin tillflykt till Sudan.⁵⁶

Flyktingar anses generellt ha särskilda svårigheter att hantera svåra humanitära lägen. Bland annat ses det som mindre sannolikt att en flykting har tillgång till nätverk och valmöjligheter som kan hjälpa dem att klara av krissituationen och minimera krisens negativa konsekvenser.⁵⁷

Situationen i Addis Abeba

Enligt en internationell organisation fanns det i juni 2020, dvs. innan Tigraykriget, omkring 28 000 eritreanska flyktingar i Addis Abeba som beviljats OCP-status. Det rådde dock stor osäkerhet om antalet.⁵⁸ Därutöver tillkommer personer som inte har giltigt tillstånd för att vistas i staden.⁵⁹

Som nämnts [tidigare](#) i rapporten hade UNHCR och ARRA i slutet av juni 2021 identifierat omkring 6 700 eritreanska flyktingar som på egen hand tagit sig till Addis Abeba från Tigraylägren Shimelba och Hitsats. Majoriteten av dem har uttryckt vilja att tillfälligt få uppehålla sig i staden.⁶⁰

Enligt HRW:s rapportering i september 2021 har de flyktingar som begivit sig till Addis Abeba inte fått stöd, vare sig av den etiopiska regeringen eller internationella partnerorganisationer.⁶¹

UNHCR informerade i april 2021 att deras mottagningscenter för flyktingar i Addis Abeba tillfälligt ställt in fysiska aktiviteter på grund av covid-19, men att man upprättat en *Protection Helpline* och en webbportal i syfte att besvara frågor från eritreanska flyktingar och asylsökande om skydd, vidarebosättning och tillgång till flyktingstatusbedömning.⁶² Senare i augusti påbörjade UNHCR en dokumentationsinsats för Shimelba- och Hitsatsflyktingar som på

⁵³ FN, OCHA, *Ethiopia – Tigray Region Humanitarian Update. Situation Report*, 2021-09-02, [url](#) (hämtad 2021-09-03)

⁵⁴ FN, UN dispatch, *Eritrean Refugees in Tigray Are Trapped*, 2021-08-30

⁵⁵ FN, United Nations Population Fund (UNFPA), *Ethiopia Response to the Tigray Crisis. Situation Report 16 to 31 July 2021*, 2021-08-24, [url](#) (hämtad 2021-09-07); AP, *Explainer: Why Ethiopia's war crisis is deepening by the day*, 2021-08-13, [url](#) (hämtad 2021-09-07)

⁵⁶ FN, OCHA, *Ethiopia – Tigray Region Humanitarian Update. Situation Report*, 2021-09-02

⁵⁷ FN, UN dispatch, *Eritrean Refugees in Tigray Are Trapped*, 2021-08-30

⁵⁸ Sveriges ambassad i X, 2020-06-09

⁵⁹ Sveriges ambassad i X, 2021-06-21

⁶⁰ FN, UNHCR, *Ethiopia Operation: Tigray Situation Update*, 2021-07-30

⁶¹ HRW, *Ethiopia: Eritrean Refugees Targeted in Tigray*, 2021-09-16

⁶² FN, UNHCR, *Ethiopia Operation: Tigray Situation Update*, 2021-04-15, [url](#) (hämtad 2021-09-20)

egen hand tagit sig till Addis Abeba. I en första fas skulle cirka 4 000 individer, 14 år och över, få identitetshandlingar för flyktingar utfärdade.⁶³

ARRA rapporteras ha upphört att tvinga flyktingar och asylsökande utan giltiga tillstånd att vistas i Addis Abeba (*Pass permits*) tillbaka till flyktinglägren.⁶⁴

Eritreas ambassad i Addis Abeba

Det finns numera en eritreansk ambassad i Addis Abeba, dock utan konsulär service. Det går inte att få hemlandspass genom ambassaden.⁶⁵

Migrationsanalys kommentar

Situationen för eritreanska asylsökande och flyktingar i Etiopien har försämrats kraftigt sedan Tigraykrigets utbrott i början av november 2020. Flyktingpopulationen i Tigray, och särskilt de boende i flyktinglägren, befann sig snart i en konfliktzon där den etiopiska armén, understödd av bland annat eritreanska trupper, konfronterade de regionala TPLF-ledda styrkorna. Eritreanerna i Tigray rapporteras ha blivit utsatta för människorättsbrott av båda sidor. Det har rört sig om dödligt våld, sexuella övergrepp och andra former av kränkningar. Därtill har tillgången till mat och andra förnödenheter varit begränsad. Den instabila situationen och förstörelsen av två av Tigrays fyra flyktingläger föranledde över 20 000 eritreanska flyktingars flykt inom Etiopien och i viss mån över gränsen till Sudan. Fler än 7 500 av dem uppges ännu inte ha lokaliserats.

Det begränsade informationsläget i Tigray föranleder oklarhet över hur många av flyktingarna som omkommit. Rapportering från FN och andra internationella källor signalerar dock att delar av den försvunna populationen förts tillbaka till Eritrea av eritreanska styrkor. Omfattningen är av allt att döma inte klarlagd och Migrationsanalys har inte funnit bekräftad information om huruvida deportationerna till Eritrea skett med den etiopiska regeringens goda minne.

Evakuering av lägerflyktingarna i Tigray till Dabat i grannregionen Amhara har påbörjats. Migrationsanalys kan konstatera att Dabat är beläget i ett område som också ansatts av stridigheter efter att Tigraykonflikten spridit sig till Amhara under sommaren 2021. Hur länge våldsamheterna i Dabats närområde kan förväntas fortgå är svårbedömt. Styrkeförhållandena mellan parterna är så vitt framgår inte klarlagda. De beror dessutom på om, och i så fall i vilken mån, Eritreas trupper kommer att förstärka den etiopiska regeringssidan framöver. Vad som kan tala emot ett snart upphörande är bland annat att området är av betydelse för framkomligheten mot Tigrays huvudstad Mekele i norr. Därtill kan regnsäsongens slut i oktober förbättra de praktiska förutsättningarna för upptrappade väpnade operationer.

För eritreaner som önskar söka asyl innebar redan Etiopiens introduktion av ny asylpraxis vintern 2020 en motgång, i och med att individuell flyktingstatusbedömning ersatte det tidigare prima facie-förfarandet och då vissa kategorier utestängdes från asylprocessen. I samband med Tigraykrigets utbrott rapporteras dock eritreanernas möjligheter att ansöka om asyl ha upphört helt, med undantag för enstaka ärenden drivna av FN. I juni 2021 fanns flera

⁶³ FN, UNHCR, *Ethiopia Operation: Tigray Situation Update*, 2021-08-13, [url](#) (hämtad 2021-09-20)

⁶⁴ Sveriges ambassad i X, 2021-06-21

⁶⁵ Sveriges ambassad i X, 2021-06-22

tusen oregistrerade eritreanska asylsökande i landet. I flyktinglägren Mai Aini och Adi Harush i Tigray rapporteras de oregistrerade ha haft tillgång till den humanitära hjälp som funnits, men inte fått dokumentation om status i Etiopien. Skyddsutrymmet har beskrivits som begränsat. Migrationsanalys har för närvarande inte ytterligare uppgifter om följdverkningar för dem som inte tillåts ansöka om asyl, och det råder fortsatt oklarhet gällande Etiopiens framtida hantering av eritreanska asylsökande. Migrationsanalys bevakar dessa frågor vidare.

I Addis Abeba finns en betydande population eritreaner som växt i storlek i och med Tigraykrisen. HRW:s rapport från september 2021 signalerar uteblivet stöd från den etiopiska regeringen och internationella partnerorganisationer till flyktingar som tagit sig på egen hand till huvudstaden från de förstörda lägren i Tigray. Migrationsmyndigheten ARRA rapporteras dock ha upphört att tvinga flyktingar och asylsökande utan giltiga tillstånd för att vistas i Addis Abeba (pass permits) tillbaka till flyktinglägren.

Källförteckning

AllAfrica, *Ethiopia: UNHCR Begins Relocation of 20,000 Eritrean Refugees in Ethiopia*, 2021-08-15, <https://allafrica.com/stories/202108160599.html> (hämtad 2021-07-13)

Annys, S., Vanden Bempt, T., Negash, E., m. fl., 2021, *Tigray: atlas of the humanitarian situation. Journal of Maps, preprint*, s. 51, <https://www.dw.com/en/ethiopia-fear-tigray-conflict-could-trigger-all-out-war/a-58566874> (hämtad 2021-09-15)

AP, *Eritrean refugees under attack in Ethiopia's Tigray war*, 2021-07-23, https://apnews.com/article/africa-united-nations-ethiopia-eritrea-edbf5a0a2b903745642d7c73d36b8b17?utm_medium=AP_Africa&utm_source=Twitter&utm_campaign=SocialFlow (hämtad 2021-07-12)

AP, *Explainer: Why Ethiopia's war crisis is deepening by the day*, 2021-08-13, <https://apnews.com/article/africa-united-nations-ethiopia-9fcdb6a0ae48b93f4cb0d0c062a45639> (hämtad 2021-09-07)

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), Ethiopian Peace Observatory (EPO), *EPO Monthly: June – July 2021*, <https://epo.acleddata.com/2021/08/20/monthly-june-july-2021/> (hämtad 2021-09-15)

ACLED, *Ethiopian Peace Observatory, EPO Weekly: 28 August – 3 September 2021*, 2021-09-07, <https://epo.acleddata.com/2021/09/07/epo-weekly-28-august-3-september-2021/> (hämtad 2021-09-08)

BBC, *BBC Africa Report: Tigray crisis: Eritrea's role in Ethiopian conflict*, 2020-12-28, <https://www.bbc.co.uk/news/world-africa-55295650> (hämtad 2021-07-12)

BBC Monitoring, *Addis Standard: UN regains access to Eritrean refugees in Ethiopia's Tigray*, 2021-08-11 (betaltjänst)

DW, *Ethiopia: Fear Tigray conflict could trigger all-out war*, odaterad, <https://www.dw.com/en/ethiopia-fear-tigray-conflict-could-trigger-all-out-war/a-58566874> (hämtad 2021-09-15)

EritreaHub, *Reports of major Eritrean advance into Amhara region to head off Tigray Defence Forces*, 2021-09-07, <https://eritreahub.org/reports-of-major-eritrean-advance-into-amhara-region-to-head-off-tigray-defence-forces> (hämtad 2021-09-08)

FN, UN dispatch, *Eritrean Refugees in Tigray Are Trapped*, 2021-08-30, <https://www.undispatch.com/eritrean-refugees-in-tigray-are-trapped/> (hämtad 2021-08-30)

FN, United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR), *Guidelines on International Protection No. 11: Prima Facie Recognition of Refugee Status*, 2015-06-15, <https://reliefweb.int/report/world/guidelines-international-protection-no-11-prima-facie-recognition-refugee-status> (hämtad 2021-09-21)

FN, UNHCR, *Ethiopia Operation: Tigray Situation Update*, 2021-04-15, <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/UNHCR%20Ethiopia%20Tigray%20Update%20%238%20-APR%201-15%202021.pdf> (hämtad 2021-09-20)

FN, UNHCR, *Fact Sheet Ethiopia*, juli 2021, <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/UNHCR%20Fact%20Sheet%20Ethiopia-July%202021.pdf> (hämtad 2021-08-26)

FN, UNHCR, *Eritrean refugees in Tigray caught up in conflict*, 2021-07-27, <https://www.unhcr.org/news/briefing/2021/7/60ffc4d44/eritrean-refugees-tigray-caught-conflict.html> (hämtad 2021-08-23)

FN, UNHCR, *Ethiopia Operation: Tigray Situation Update*, 2021-07-30, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/UNHCR%20Ethiopia%20Tigray%20Update%20%2311_30%20July%202021.pdf (hämtad 2021-08-27)

FN UNHCR, *Ethiopia Operation: Tigray Situation Update*, 2021-08-13, <https://reporting.unhcr.org/sites/default/files/Ethiopia%20Tigray%20Update%2013%20August%202021.pdf> (hämtad 2021-09-20)

FN, United Nations Human Rights Council, *Situation of human rights in Eritrea. Report of the Special Rapporteur on the situation of human rights in Eritrea, Mohamed Abdelsalam Babiker*, 2021-05-12, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/A_HRC_47_21_E.pdf (hämtad 2021-07-12)

FN, United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), *Administrative Regions of Ethiopia*, 2005-10-31, <https://reliefweb.int/map/ethiopia/administrative-regions-ethiopia> (hämtad 2021-09-14)

FN, OCHA, *Ethiopia - Tigray Region Humanitarian Update Situation Report*, 2021-08-26, <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Situation%20Report%20-%20Ethiopia%20-%20Tigray%20Region%20Humanitarian%20Update%20-%2026%20Aug%202021.pdf> (hämtad 2021-08-31)

FN, OCHA, *Ethiopia – Tigray Region Humanitarian Update. Situation Report*, 2021-09-02, https://reports.unocha.org/en/country/ethiopia/?ct=t%28EMAIL_CAM-PAIGN_19_AUG_2021_COPY_04%29&goal=0_82a80d2ffe-9600d692ad-109593047 (hämtad 2021-09-03)

FN, United Nations Population Fund (UNFPA), *Ethiopia Response to the Tigray Crisis. Situation Report 16 to 31 July 2021*, 2021-08-24, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/extsitrep_16-31_july_tigrayresponse_0.pdf (hämtad 2021-09-07);

FN, UN News, *Statement by UN High Commissioner for Refugees Filippo Grandi on the situation of Eritrean refugees in Ethiopia's Tigray Region*, 2021-07-13, <https://www.unhcr.org/news/press/2021/7/60ed3d3a4/statement-un-high-commissioner-refugees-filippo-grandi-situation-eritrean.html> (hämtad 2021-08-31)

Human Rights Watch (HRW), *Ethiopia: Eritrean Refugees Targeted in Tigray*, 2021-09-16, <https://www.hrw.org/news/2021/09/16/ethiopia-eritrean-refugees-targeted-tigray> (hämtad 2021-09-16)

Migrationsverket, Migrationsanalys. Migrationsverkets funktion för land- och omvärldsanalys, *Landinformation: Etiopien - Krisen mellan den federala regeringen och regionen Tigray*, 2020-11-16, <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=45362> (hämtad 2021-09-14)

Insecurity Insight, *Ethiopia: Situation Report*, 2021-09-14, <http://insecurityinsight.org/wp-content/uploads/2021/09/Ethiopia-Vigil-Insight-Situation-Report-14-September-2021.pdf> (hämtad 2021-09-15)

Reuters, *UN expert says Eritrea has 'effective control' in parts of Tigray*, 2021-06-22, <https://www.egyptindependent.com/un-expert-says-eritrea-has-effective-control-in-parts-of-tigray/> (hämtad 2021-08-23)

Sudan Tribune, *Tension remains high on border areas as Eritrea masses troops*, 2021-07-26, <https://www.sudantribune.com/spip.php?article69865> (hämtad 2021-09-14)

Sveriges ambassad i X, 2020-05-19, 2020-06-09, 2021-06-21 och 2021-06-22

MIGRATIONSVERKETS FUNKTION FÖR LAND- OCH OMVÄRLDSANALYS

Den 1 maj 2019 inrättade Migrationsverket en ny funktion för land- och omvärldsanalys. Funktionen benämns Migrationsanalys och finns inom Migrationsverkets Nationella operativa avdelning. Migrationsverkets system för landinformation, Lifos, fortsätter att vara den plats där rapporter publiceras.